

„Edinost“

Izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljskih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdani na leto gld. 21.—
Za samo večerno izdanje 12.—
Za pol leta, četrt leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nč., večerne številke po 4 nč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nč., izven Trsta po 1 nč. več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nč.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petiti. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Pisarna, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Brzobjavna in telefonična poročila. (Novejše vesti.)

Praga 30. m. m. Današnjega pogreba kardinala Schönborna v cerkvi sv. Vida so se udeležili: nadvojvoda Fran Ferdinand, kakor pooblaščenec cesarja, nadvojvodi Ljudevit Viktor in Fran Salvator, ministerski predsednik grof Thun, naučni minister grof Bylandt-Reith, namestnik, deželni maršal, generaliteta, cerkveni dostojanstveniki, kakor tudi državni in avtonomni uradi.

Praga 30. m. m. Iz Rumburga javljajo, da so tamošnji tovarničarji sklenili zvišati ceno tkaninam iz bombaža za 5%, volneninam pa za 10, oziroma pri finih sukni za 15%. Te cene bodo veljale od 1. julija t. l. — Tovarničarji se sklicujejo na visoke cene surovinam in na nizke prodajne cene.

Bruselj 30. m. m. (Komora.) Socijalistiški poslanec Déffuet protestira proti predlogu desnice, po katerem naj se spremeni pravilnik tako, da se izobčijo poslanci, ki delajo nered. Poslanec De Latsheere napada v imenu desnice socijaliste, kateri ga neprestano pretrgujejo. Poslanec Furnémont pravi, da je krvavih dogodkov v Bruselju kriva volilna predloga ter izjavlja, da se protestno gibanje polasti vse Belgije. Ministerski predsednik odgovarja, da se vladi namisljajo nomeni, katerih ista nima. Niti kdo izmed ministrov, niti guverner ni klical orožnikov. Socijalistični poslanci hočejo vedeti, kdo je rekviriral orožnike. Šef kabineta da je jezuvit.

Bruselj 30. m. m. Včeraj, po končanem ljudskem shodu, je hotelo okolo tisoč manifestantov čez veliki trg, a orožniki so jih odbili z golimi meči. Kamenje je letelo na orožnike. Od obeh strani se je streljalo. Več oseb je ranjenih. Ko je žandarmerija izpraznila cesto, se je ustanovila nova truma. Ob 1/2 12. uri so manifestanti začeli v rue Royal trgati kamenje iz tlaka ter z njim zadevati orožnike. Potem so zapustili ta del mesta ter zažgali nek plinovod. O spopadu na velikem trgu so ranili tri osebe, med njimi eno težko. Nekega redarskega častnika so zabodli z nožem. Žandarmerija je pozneje nadomestila meščanska garda.

Tudi v rue de la Madeleine in na zeljnem trgu je prišlo do spopadov. Več oseb so pripravili. Na zeljnem trgu so na orožnike streljali iz revolverjev. Neki mladič je ranjen z mečem. Pred narodnim domom je redarstvo napalo manifestante ter poškodovalo 4 osebe. Vsega so pripravili 25 oseb. Med aretiranimi jih je več nosilo revolverje. Aretirance sodijo na magistratu. Tudi v ulici de la Madeleine je množica trgala kamenje iz tlaka.

O polnoči so v boulevardu Anspach iz neke kavarne streljali na orožnike. Orožniki so napali kavarno. Kakor poroča »Petit bleu« je jeden manifestant ranjen z bajonetom v prsa. Dvema novinarjema se je huda godila; eden je ranjen z mečem na glavi, drugi z oglavjem puške na prsih. Na velikem trgu so streljali orožniki iz ostro nabitih pušek. Več krogelj je priletelo v okna hiš v bližini. Neki redarstveni častnik je ranjen s kamenom. En ranjenec je umrl. Vsega je ranjenih okoli 100 oseb, med njimi 8 težko.

Bruselj 30. m. m. Iz bojazni pred revolucijo, ki se je zdela že neizogibna, je vlada odložila razpravo o novem volilnem redu na nedoločen čas. Ta razprava se je imela pričeti 6. julija t. l.

S tem je volilna preosnova pač pokopana za vselej. Voditelji opozicije so obljubili delovati na množice v pomirljivem zmislu ter opustiti do prihodka vsako agitacijo. Ako bi vlada ne izpolnila svoje obljube, začne se brezobziren boj proti isti. Časniki grajajo neodločnost kralja za časa zadnjih manifestacij.

Bruselj 30. m. m. Včerajšnji nemiri so trpeli do treh v jutro. Resen dogodek se je pripetil pred borzo, kjer so napadli voz konjskega tramwaya. Sprovoznika sta zadeli dve krogli; tudi konj je obstreljen. Množica je voz prevrnila.

Rennes 1. Dreyfusa so izkrcali v Lorientu. Danes popoldne prispe sečnjak.

Rim 30. Z dekretom državnega blagajništva se je zvišal eskompt emisijskih zvezdov za prve menice od 3 1/2% na 4%. To velja za čas od 1. julija do konca tega leta.

Jugoslovani in Italijani.

Dirko Politeo je jeden najprejstnejših novinarjev hrvatskih. Mož se mnogo briga za naše boje, kakor pričajo njegovi pogosti članki v hrvatskih novinah — poslednji čas zlasti v »Agrarner Tagblattu« — o dogodkih na Primorskem. Politeo, kakor Dalmatinec, pozna izborni italijanski jezik, zбоk česar more natančno slediti vrvenju v italijanskem taboru in more zasledovati vezi, ki so preprežene iz primorskih pokrajin tja čez v kraljestvo italijansko.

Zato čitamo članke tega novinarja vsikdar z zanimanjem. Tako je bilo tudi z člankom, ki ga je bil Politeo priobčil v »Agrarner Tagblattu« pod zaglavjem »Kemu pripada Trst?« Ta članek je vzbudil toliko pozornost, da sta ga omenila oba ljubljanska dnevnikarja, a mi smo ga bili prevleli v polnem obsegu, pripomnivši pa takoj, da hočemo spregovoriti katero o njem.

Gosp. Politeo je spregovoril resno besedo do Italijanov, da bi jim dokazal, kaka brezsmiselnost, nenaravna in nevarna je vsa njihova politika nasproti Slovanom. Polagal jim je na sree, da ga ni nobenega pravega vzroka za sovraštvo mej nami in njimi, pač pa da je najnaravnejša potreba za Italijane in Jugoslovane, da bi se združili v ukupno obrambo proti struji — iz Berlinu. Opozarjal jih je, kako grdo je to, da Italijani v Primorski nasproti Slovanom zavajajo isto narodno načelo, kateremu se ima Italija zahvaliti za svoje zjedinenje.

Politeo opozarja Italijane, kolika nevarnost utegne nastati za njih bodočnost v teh krajih, ako ne odnehajo od svojega sovraštva do nas, ker te pokrajine že po svoji zemljepisni legi morajo pripasti bodoči slovensko-hrvatski narodni skupini.

Vse res, do pičice. O tem pa moramo opozoriti, da smo tudi mi že o mnogih prilikah govorili toisto na adresu Italijanov, zlasti pa do mogotev tržaških. Pred par leti smo bili priobčili članek, v katerem smo izrazili do pičice iste misli, katere izvaja sedaj Politeo. Naveli smo bili dva razloga, ki bi morala prisiliti Italijane, da bi skušali priti do sprave in sporazumljenja z nami Jugoslovani. Dva tehtna razloga zares. Prvi razlog bi bil ta, da mi Slovani ne težimo po nadvladju nad

Italijani, da smo za mirno življenje jednega naroda poleg drugega na podlagi popolne in absolutne enakopravnosti. Mi hočemo, da se dajo Italijanom vsi pogoji za njih narodni razvoj in za osiguranje njih narodne ekzistence. Ne gospodarji, ampak dobri sosede jim hočemo biti.

Drugi razlog, ki smo ga bili mi naveli, pa je bil ta, na kateri jih posebno opozarja tudi Politeo, okolnost namreč, da smo v teh pokrajinah mi v večini in da zemljepisna lega teh pokrajin je taka, da naša narodnost ne le da ostane v večini, ampak da se bo narodna zavest utrjala bolj in bolj v našem ljudstvu! Italijani bi morali biti slepi, ako ne bi vedeli že sedaj, kakošen mora biti zaključek sedanjim narodnim bojem. Italijani morajo biti grozno zaslepljeni, ako niso še došli do spoznanja, da je to le vprašanje nekoliko let, ko bo partija na Gorškem in v Istri definitivno zgnjena za njih. In v Trstu? Ti ljubi Bog! Ravno s to besnostjo — z dejstvom, da so začeli, da si imajo ves upravni aparat v svojih rokah, uporabljati vsa območja sedanja proti tržaškim Slovincem, pripoznavajo sami, da se nas boje, da imajo respekt pred nami. Naj le kriče, da v Trstu non si parla che italian, ali vsakdanji izbruh v njih lastnih listih pričajo, da to ni res in da vedo tudi oni sami prav dobro, da se v Trstu govori italijanski in — slovenski —, da smo torej tudi mi narodnost v mestu samem! A vprašamo dalje: morejo-li Italijani tržaški storiti le jeden sam korak iz mesta, da ne bi stopili na naša tla in med naše ljudstvo?! To je ravno, kar je odločilno za narodno lice vsacega mesta in kar Italijani ne bi smeli prezirati: zaledje je popolnoma naše, mi imamo kontinuiteto z slovenskimi pokrajinami. Če to dejstvo bo odločevalo za narodno življenje, in to dejstvo opominja, da se moramo rati živeti z našimi sosedami, ki so sodežela našemu ljudstvu, našega tržaškega ozemlja, ki ga morajo pokrajinami mora biti dvojni in je nevarni, reden pritok našega življa v Trst in neprestano delovanje in uplivanje idej, ki se porajajo in rasejo v sosednjih slovenskih pokrajinah. In taka ideja je narodna samozavest, čut ukupnosti in vzajemnosti z onimi, ki govore isti jezik. Kontinuiteta ozemlja tržaškega s slovenskimi pokrajinami krepi in bo krepila torej tržaške Slovence kvantitativno in kvalitativno.

Morda nam poreče kdo, da to današnje samozavestno govorjenje naše ne soglašava prav z nastajajočimi vsakdanjimi tožbami. No, treba pravzaprav naše položaje. Nasprotniki imajo vso moč v rokah, in vladni zistem jim gre na roko v vsaki in vsakem; ali kar je glavno: nasprotniki so kakor zbehnili v svojem sovraštvu do nas. Te okolnosti provzročajo, da je naša narodnost v spodnji okolici tržaški res v veliki nevarnosti, ker se je bati, da naše ljudstvo obnemore v tem hudem in nejednakem boju. Nam pa je dolžnost, da varujemo svojo narodno posest do zadnje pedi in da skrbimo, da se nam ne izgubi več nobena slovenska duša. Od todi prihajajo naši obupni kliči, ki so gotovo opravičeni v polni meri. Ali, ako bi se Italijani hoteli povzdigniti nad te vsakdanje lokalne boje, ako bi se mogli povzdigniti na ono višje stališče, s katerega jih je svaril Politeo, da bi mogli trezno

razmišljati o svojem splošnem položaju v teh pokrajinah, ter računati, kaj jim more donesti bodočnost, vprašati bi se morali: kaj jim bo pomagano s tem, ako Italijančijo še par tisoč duš v spodnji okolici tržaški? Ali ne vzbude ravno s tem v našem ljudstvu željo po povračilu, po maščevanju na drugih točkah tega velikega bojišča?! In če bi se kedaj jelo na naši strani izvrševati geslo: zob za zob, dušo za dušo, potem pride gotovo dan, ko bodo Italijani hitro obžalovali svoje sedanje besnenje in svoj slepi fanatizem. Tedaj bodo obžalovali, da niso spoznali o pravem času, koliko bolje bi bilo zanje, ako bi imeli v teh pokrajinah slovenski govorečih, značajnih in dobrih sosedov, nego pa da so, ustvarivši si udano jim tolpo slovenskih, italijanski le blebetajočih izdajce — torej nemoralnih in neznačajnih ljudi — izzvali v vsem našem narodu čut ogorčenja proti sebi!

In ta narod naš ostane v teh pokrajinah! Ta narod bo napredoval, ker mu bo prihajala vspodbuja od — bratov! Z napredkom bo rasla tudi njega energija v zahtevanju. Če pa je že tako, da je usojeno Italijanom, da bodo morali živeti z našim ljudstvom in da ostanejo s tem našim ljudstvom v neštevilnih zvezah, ali bi jim ne velevala že zdrava pamet in dobro umevani narodni egoizem, da ostavijo usodno in nespametno pot, po kateri hodijo in da bi iskali pošten modus vivendi z nami?! Njihova bodočnost je priklenjena na življenje z nami, zato naj ne pozabijo besed, ki jim jih je zaklepal Dinko Politeo: Italija ne bode imela nič opraviti, ko se bo določala usoda primorskih Italijanov. Od teh poslednjih samih je odvisno, kakova bo ta usoda!

Politični pregled.

TRST, 1. julija 1899.

Kako bo na Goriškem? Pogajanja med slovenskimi in italijanskimi poslanci so se torej razbila. Mi smo pričakovali tacega izida. In kdor je sedaj prečital pismo dr. Dottorija v «Corriere», ta mora biti tudi prepričan, da ni moglo priti drugače. Dr. Dottori priznava, da Italijanom gre za njihov «primat», za nadvladje, kar je gotovo nečuvna drznost, ako pomislimo, da so oni manjšina prebivalstva; ta svoj primat da hočejo braniti «do — zadnje kaplje krvi». Na drugi strani pa so slovenski poslanci morali zahtevati, da se mora odpraviti dosedanji italijanski primat — ta gorostasna krivica ter da je uveljaviti enako ost obeh narodnosti! Ta zahteva je tem skromnejša, ker smo mi v večini. Italijani so torej sezali do vrhunca drznosti, Slovenci pa niso smeli pod minimum onega, kar zahtevajo naša gospodarska korist, naša narodna čast in skrb za bodočnost! Ob takih dispozicijah je moralo priti do ločitve. V prvi vrsti so se Italijani uprli proti zahtevi, naj pridejo v deželni zbor, da taki predlogi na dnevni red, o katerih ste se — poprej zjediniili obe stranki. Koliko važnosti je ta zahteva za Slovence, mora biti razvidno vsakomur, kdor ima pred očmi številno razmerje v deželni zboru Goriškem. Na to ni računati, da bi kardinal redno zabajal v deželni zbor. Brez tega virilnega glasu pa imajo Italijani večino 1 glasu, ako glasuje žujimi deželni glavar. Tega pa ne treba praviti, kako bi jeden Pajer vsikdar glasoval. Gori označena zahteva, oziroma zahteva, da bi se deželni glavar odrekel pravici glasovanja, je bila torej od slovenske strani postulat samoobrambe, jedino sredstvo v zavarovanje pred laškimi nasilstvi. In s tem, da so odklonili to toli opravičeno zahtevo, so pokazali Italijani, da jim na vseh pogajanjih ni bilo za drugo, nego da bi naše poslance ujeli v zanjko. A naši se niso dali. Hvala jim na tem!

Kaj sedaj? Današnja poročila iz Gorice že javljajo, da je vlada deželni zbor Goriški zaključila. To kaže, da je bila poprej obveščena o tem, da so Italijani odbili slovenske zahteve, nego pa javnost in — slovenski poslanci; kaže torej, da so Lahi in vlada v jako intimnih odnosjih med seboj. Toda vlada naj ve, da je ta intimnost le na jedno stran ne reši iz zagate, v katero je zašla. Hvala Bogu, da so minili tisti časi, ko so se Italijani dogovarjali z vlado, Slovenci pa so jednostavno — ubogali. Naj le razpišejo nove volitve. Mi nočemo trditi, da se povrnejo vsi dosedanji poslanci, ali to

je gotovo, da se povra jo naše zahteve, sedanje ali pa — povečane. Ako na slovenski strani sploh pride do kake spremembe, mogla bo biti le taka, da bo prihajali slovenski klub še iz tršega lesu. Naj le pride do te lekoje! Saj so je študirane vladne glave jako potrebne, da začno enkrat gledati stvari svobodnim očesom in da nehalo gledati skozi Pajerjevo steklo. Seveda, je to žrtve tudi na naši strani, ali lekoja bo vredna te žrtve.

Šovinizem. Pod tem naslovom prinašajo zadnje «Novice» zanimiv članek, ki se bavi z žalostnimi dogodki povodom Zmaj Jovan Jovanovičeve slavnosti v Zagrebu. Zaključek tega članka se glasi:

«Razpor mej Srbi in Hrvatji slabi oba naroda, mej tem, ko rase moč tistih, kateri svoje poglede obračajo proti jugu. V Nemčiji, kjer računajo z desetletji, proglašavajo javno, da balkanske dežele doli do Soluna spadajo in das deutsche Machtgebiet, in da morajo te dežele biti politično pokorne nemškemu narodu, ker jih ta potrebuje za svojo kupčijo in za to, da veže nemštvo z nemškimi kolonijami doli v Anatoliji. Tisti časi, ko je Bismarck zatrjeval, da ves Balkan za Nemčijo nima toliko vrednosti, da bi zanj žrtvovala le jednega samega pomeranskega grenadirja, so že davno minuli. Nemčija hoče postati svetovna država in to postane šele tedaj, kadar zavlada, če ne direktno pa indirektno, doli v balkanskih krajih.

In Madjari? Kdo je tako kratkoviden, da ne pozna njihovih ekspanzivnih namer. Madjari silijo z vso močjo proti jugu, da razširijo meje svoje države, da si s pridobitvijo novih pokrajin utrdijo svojo moč in zagotovijo novih virov gospodarskega blagostanju.

Ker vedo, da bi imeli v državi, h kateri bi pripadali Srbi in Hrvatje, težavno stališče, zato se trudijo na vso moč, da bi pomadjarili Slovane in Rumune, zato zastavljajo vse svoje sile, da bi zlomili moč hrvatskega in srbskega naroda in pri tem jih krepko podpira sedanji avstrijski sistem, ki je po Milanu Srbijo ostavil tako, da je vsemu svetu samo še v posmeh, v Bosni pa dela na to, da prepreči vsako narodnopolitično gibanje, kar je zopet na korist le Nemcem in Madjarom.

Namesto, da so se Srbi in Hrvatje porazumeli, namesto, da bi opustili mejebojna izživljanja in se složni in jedini lotili dela, da duševno in materialno povzdignejo svoj narod, se rujejo in koljejo mej seboj, v tem, ko Madjari in Nemci postavljajo stebre svojemu mostu do Soluna.

Slovani na jugu smo v veliki nevarnosti, a mi, brezumni šovinisti, te nevarnosti niti ne vidimo in se zanjo ne zmenimo, ampak se bijemo mej seboj ter si tako sami kopljemo grob».

Viharji v italijanski komori. Takošnjih viharjev morda še ni videla italijanska komora, kakor včeraj. Včeraj je stopila v akcijo obstrukcija — na pesti, ali kakor zveni tehnični izraz: mehanična obstrukcija. Vlada in predsedništvo sta se bila dogovorila, da v tej seji se mora dovršiti razprava o spremembi poslovnika zbornice, tudi če bi imela seja trajati vso noč. No opozicija je sklenila in dosegla drugače. Predno so prešli na dnevni red, je že opozicija zahtevala, da se mora po imenih glasovati o tem, da-li je zbornica sklepčna. S tem so se začele praske med predsedništvom in zbornico, ki so se polagoma razvile v grozen pretep med poslanci. Toplji so se s pestmi in več poslancev se je celo valjalo po tleh.

Kakov poslanec si je zavihal tudi rokave, da je mogel bolje udrihati. Prav po fantovsko. Da so vihteli tudi sedeže, se ume ob sebi, ker take zahtevejo dunajski izgledi. Ta borba mož proti možu je trajala po več minut, ter se je ponavljala. Govori se, da je tudi nekoliko ranjenih. Mej tem splošnim bojem je prišel predsednik Chinaglia do prepričanja, da bo najbolje, da zaključijo sejo. Pred nekoliko dnevi, ko se je doznalo, da hoče opozicija v italijanski komori zapričiti z obstrukcijo, smo izrekli svoje menenje, da rimski učenci — ob poznani vroči italijanski krvi — utegnejo še prekositi svoje dunajske mojstre. Nismo se motili, kakor kažejo dogodki. Samo v jednom so še menda zaostali slavni Rimljani. Poročila iz Rima ne vedo ničesar, da bi bil kdo vihtel tudi nožič, kakor slavni naš profesor Pfersche, ki je v onih pomembnih dneh obstrukcije dunajske potegnil nož iz žepa. Sicer pa so si podobni; in kulturni in prosvetljeni in liberalni so obojni: Germani in Rim-

ljani. Čemu bi tajili?! Slovani smo še «nazaj» s kartami.

Takoj po tej škandalozni seji se je sešel ministerski svet in takoj na to je izišel kraljevi dekret, s katerim je zasedanje zaključeno.

Poročila o dogodkih v Bruselju so grozna in jim ne treba komentarija. To so že viharji prave resnične revolucije. Bijejo se prave bitke mej množicami in organi javnega reda. Prve tržejo kamenje iz trotoarja, da je rabijo kakor orožje, drugi pa rabijo sablje in streljajo. Poročila govore o ranjenih in mrtvih. In krik razsrjenih množic priča, da upor ni obrnjen samo proti vladi, ampak da se je jel obračati tudi proti dinastiji. Ako se skoro ne poleže vihar, bodisi da odstopi vlada od svoje volilne preosnove, bodisi da se posreči vladi, da se silo uduši upor, utegnemo doživeti v Belgiji usodnih stvari v zmislu klicev, ki se oglašajo že sedaj, klicev: živela republika!!

Domače vesti.

Nadaljujejo! Pišejo nam: Po receptu »socialističnega« »Lavoro«, ki porablja vsako priliko, da zabada svojo strupeno ost v sree naše narodnosti, začeli so tudi njegovi oprode žaliti nas in našo narodnost. Danes na vse zgodaj se je vozila druhal po mestu, prepevaje »Lasse pur« in kričaje: »M... per i ščavi«. Da jim ni tako lahko priti do živga, so si izmislili vozarenje, ker tu ni toliko nevarnosti za one, ki izživljajo.

Ne vem, so-li najnovejši briganti iz one družbe, ki napada bolj premožne z namenom, da se odkupujejo, ali pa so le najeti od istih! Vsakako treba, da jih zalotimo, tudi ko — — no, saj umete! Narodni vohun.

Iz Voloskega nam pišejo: Na dan sv. Petra in Pavla, dne 27. junija t. l., krstilo se je v naši župni cerkvi dete gospoda Braidottija, e. k. kancelista na tukajšnjem okrajnem sodišču. Na krstu sta imela kumovati tukajšnji trgovec I. Maljevac in e. kr. viši kontrolor na tem glavnem davčnem uradu, g. Bombig. Ko je naš prečastni župnik — kakor je starodavna navada v naši cerkvi — začel s krščenjem v hrvatskem jeziku, je izjavil Bombig, po narodnosti Italijan, da on ne ume hrvatskega jezika in da noče sodelovati na krščenju v hrvatskem jeziku. Prečastni gospod župnik ga je zavrnil, da je v naši cerkvi starodavna navada, da se sv. krst (kakor tudi ostali sv. zakramenti) dele samo v hrvatskem jeziku in da za krščenje v latinskem jeziku treba posebnega dovoljenja od škofijskega ordinarijata. — S tem se pa gospod e. kr. viši kontrolor ni umiril, ampak pobral se je iz cerkve, zbok česar so morali iti po družega kuma, da se je krščenje moglo vršiti.

Taki so ti e. kr. uradniki italijanske narodnosti! Da-si so prisegli, da bodo spoštovali vse jezike, katerih enakopravnost je zajamčena s temeljnimi zakoni, vendar zaničujejo in proganjajo skoro vsi naš jezik. In to se dogaja v nas, kjer je hrvatski jezik izključni jezik prebivalcev okraja in kjer uradnik brez poznanja hrvatskega ali pa slovenskega jezika sploh ne more uradovati.

Če so e. kr. uradniki taki, kako naj bi se čudili fanatizmu in intoleranci ostalih Italijanov?! In ravno uradniki davčnega urada na Voloskem so navadno toliko italijanski šovinisti, da mrzijo vse, kar je v nas narodnega in podpirajo vse, kar je protinarodnega.

Pred kratkim smo doživeli tu, da so uradniki davčnega urada na Voloskem zapustili gostilno zato, ker je novi gospodar iste, Nemeec po narodnosti, rabil za mize stolnjake v treh bojah: rudeči, beli in modri. Take uradnike naj e. kr. vlada pošlje v Kalabrijo, ne pa med verne podanike svojega cesarja: Hrvatje in Slovence.

Vpis v zadrudni register. V sled sklepa trgovskega in pomorskega sodišča od 6. junija 1899 opr. št. ^{firm. 370} _{Cons. II 87} je bilo upisano v zadrudni register: konsumno in kmetsko društvo, reg. zadruga z omejenim poroštvo v Saležu, z dovoljenjem krème.

Vesela društva »Slava«, spojena z razvitjem nove društvene zastave, se bo torej vršila jutri popoldne po že probčenem, velezanimivem programu. Nadejamo se, da bo vreme vsaj to pot milostno, da bo mogla »Slava«, ki je med najpridnišimi društvi v naši okolici, na dostojen način

proslaviti ta svoj dan. Sevoda je tudi mestnim Slovincem v dolžnost; da po častni udeležbi povzdigneje to velepomembno slavnost. Veselica se bo vršila v prostorih konsumnega društva pri sv. Ani, in se prične ob 5 $\frac{1}{2}$ uri popoldne.

Dražbe premičnin. V ponedeljek, dne 3. julija ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari, vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Sanità št. 8, dragocenosti; v ulici Solitario št. 22, les; v ulici Fabbio Severo šte. 12, hišna oprava in rastline.

Umrljivost v Trstu. Od nedelje dne 18. junija do vstevši sobote 24. junija je umrlo 45 oseb možkega in 27 ženskega spola, skupaj 72 oseb, proti 77 v istem tednu lanskega leta. Od teh je bilo 24 v dobi do 1 leta, 5 do 5. leta, 6 do 20. leta, 0 do 30. leta, 5 do 40. leta, 8 do 60. leta, 22 do 80. leta, 2 v dobi čez 80. leto. Povprečna umrljivost je znašala 22,5 od tisoč. Jetika je povzročila smrt v 10, bolezn v sopilih v 15, škrlatica v 2, dčvica v 1, hripavica v 0, legar v 0, enteritis v 0 slušaju.

Nova brzojavna postaja v Marjanu. Dne 28. junija se je odprla v Marjanu, političnem okraju Gradiška, nova brzojavna postaja z omejeno dnevno službo, združena s tamošnjim poštnim uradom.

Zblaznel je sinoči ob 9. uri 50-letni dimnikar Jakob P. iz Campo S. Giacomo šte. 9. Zgrabil je nož ter hotel zabosti svojo taščo. Poklicali so g. Trevesa, oblekli mu prisilni jopič ter ga prepeljali v bolnišnico, kjer je bil že večkrat na opazovanju.

Poneverjenje. Bivši 27-letni mornar Fran C. iz Castellamore del Golfo je prevzel od tvrde Vincencij Caldara krčmo z laškimi vini na račun. V kratki dobi je postal dolžan Caldari-ju okoli 1100 gld. Ker je vino razpečal in potrošil skupilo, ga je omenjena tvrška ovadila raii poneverjenja, in včeraj popoldne so Frana C. aretirali ter sproveli v ulico Tigor.

Tatvine. Včeraj popoldne med 11. in 12. uro so prišli neznan tatje s pomočjo ponarejenih ključev v hišo Ivana Alperta na Belvederu šte. 49 ter odnesli iz neke pisalne mize v prvem nadstropju znesek 380 gld., in sicer tri stotaka, sedem desetakov in dva petaka. Na mesto denarja so ne ljubi gostje pustili na lieu mesta vetril in že- lezen drog.

Delaven Ivanu Hočevanju je minolo noč nekdo ukradl v ulici Crosada srebrno uro in verižico v vrednosti 14 gld.

V Barkovljah so pripravili včeraj v jutro 23-letno deklo Ana B., katero dolže, da je ukrala Katarini R. novčarko z 1 desetakom in 1 krono.

Zaradi prepovedane pesmi. 18-letnega Josipa S. iz ulice Molino a vento so aretirali predzadnje noči, ker je pel Caserijevo himno. Stavili so ga dež. sodišču na razpolago.

Zaradi vlačugarstva so pripravili včeraj v jutro na Grumuli 15-letnega Avgusta Durmšerja iz Leopoldsdorfa na Niže-Avstrijskem. Na policijskem ravnatelstvu je pripovedoval, da je dne 26. m. m. zbežal iz očetove hiše, da bi si sam služil kruha. Do Ljubljane se je vozil z železnico, od tod je šel peš. Včeraj v jutro je prišel v Trst ter takoj začel iskati dela. Našel pa je redarje, ki so ga aretirali.

Iz-pred porotnega sodišča. Včeraj je pričela pod predsedništvom dvornega svetnika Urbančiča razprava proti Josipu Grizoniču radi roparskega umora. Glasom obtožnice so našli dne 27. decembra 1898. leta pri Sv. Štefanu na cesti iz Kopa v Izolo truplo Ivana Glavine. Razna znamenja so kazala, da je Glavina umrl nasilne smrti. Obtoženeec je bil priznal, da je bil prejšnjega dne z umorjencem na lieu mesta, vendar je dejal, da je Glavina morda padel z 7 metrov visokega vrha. Dokazalo se je pa, da cesta na tem mestu ni tako ozka, da bi moral pasti ž nje in da pobočje ni tako strmo. Pa tudi to je bilo, da Glavina, ki

je bil zdrav in krepek mož, ni pil veliko vprašavnega dne. Obtoženeec pa je vedel, da ima Glavina denarja pri sebi. Tudi je že tisti večer šepnil svojemu bratranecu Antonu na uho, da je nekdo ubil, kar pa je pozneje tajil. Isti večer se je obtoženeec spril z nekim Antonom Vukom ter vrgel za njim kamen, radi česar je tudi tožen. Tudi njegov beg iz preiskovalnega zapora v Kopru, da si se je pozneje sam prijavil, govori proti Grizoniču. — Na razpravi je tajil krivdo, pač pa je priznal, da je vzel iz telovnika umorjenca 80 kr. in iz vreče na Glavinivem oslu, ki je stal na cesti, kos kruha. Potem so se zaslišali svedoki, katerih je bilo povabljenih 17.

Razprava se je dovršila danes o poludne. Porotniki so zanikali vprašanje o roparskem umoru, pač pa so potrdili vprašanje o tatvini, storjeni na umorjenem Glavini ob obtežujočih okolnostih, kakor tudi vprašanje o telesnem poškodovanju Antona Volka. Na podlagi tega verdikta je sodišče prisodilo Grizoniču 3 leta težke ječe.

Različne vesti.

Cerkev zgorela. Kakor poročajo iz Lvova, je prošle noči cerkev Krasnopuserska zgorela do tal. Cerkev je bil postavil Ivan Sobijeski. Ogenj je navstal tako, da se je prevrnila sveča ter zažgala oltar. Plamen se je širil z neznansko hitrostjo. V kratkem času je zgorela vsa cerkev. Le malo oprave in nekaj slik so mogli rešiti. Škola znaša nad 100.000 gld.

Kuga v Egiptu. Kakor poročajo dne 30. t. m. iz Kajire, je bilo v Aleksandriji vsega 47 slučajev kuge. 18 oseb je umrlo, 15 ozdravelo. V ostalem Egiptu se kuga ni pojavila.

Šestnajst usmrtitev enega dne. Kakor poročajo turški listi, bodo ta teden v Elassoni enega dne obešenih 16 grških roparjev.

Štrajk na Vestfalskem. Iz Herne javljajo dne 30. t. m.: Štrajk rudarjev se bliža koncu. V vseh rudnikih, kjer so štrajkali, je prišlo danes v jutro precej rudarjev na delo. Ostali delavci se še pač vrnejo tekom današnjega dne. Mesto je mirno. Novih izgredov ni bilo.

Tragedija bolnika. Nekaj časa je tega, kar se je prijavil deželnemu sodišču v Zadru bolnik, ki se je le s težavo še držal na nogah, češ, da je v okolici zaderski ukradl več kosov živine. Prijeli so ga. A tekom preiskave se je pokazalo, da mož ni kradel nikdar, in tudi žandarmeriji ni bilo znano, da bi kje zmanjkalo živine. Na smrtni postelji je priznal jetnik, da si je tatvine le izmislil z namenom, da dobi v ječi zavetja. Nekoliko dni je tega, kar je siromak umrl.

Narodno gospodarstvo.

Tržaška posojilnica in hranilnica, registrovana zadruga z omejenim poroštvom, je imela do 30. junija t. l. 955.967,34 gld. prometa; lansko leto v istej dobi pa 465.692,56 gold.; naraščaj znaša torej 490.274,78 gld.

Iz tega je razvidno, da se je promet v primeri z lanskim letom več nego podvojil. Da enega milijona prometa v letošnjem poluletku manjka samo še 44 tisoč gld., a lanski vseletni promet je presegal en milijon samo za 175.000 gld.

Iz teh števil se kaže velikanski napredek in razvoj tega zavoda. Če pojde tako naprej, bo v kratkem času najmočnejša posojilnica na jugu. Svoji k svojim!

Brzojavna in telefonična poročila.

(Zadnje vesti.)

Rennes 1. Dreyfus je dospel semkaj ob 6. uri zjutraj iz Oniberona, kjer so ga izkreali. Voz, v katerem se je pripeljal Dreyfus, je pričakovalo 25 orožnikov. 10 orožnikov je stopilo na voz in so spremljali Dreyfusa do vojaških zaporov. Ko se je voz pripeljal v Rue Duchanel, so rožniki hitro zastavili to ulico, tako, da se nikdo ni mogel približati zaporom. Dasi je bilo ob prihodu veliko število

gledaleev, ni bilo vendar nikakega pojavnja in tudi ni bilo čuti nikakega vsklika.

Carigrad 1. Po došlih pi-menih poročilih so v zadnji čas oddelki kurdskih konjikov — pod pretevezo, da zasledujejo armenske agitatorje — požgali in opleni več armenskih vasi. Ruski poslanik Sinovjev se je pritožil pri sultanu radi izgredov od strani Kurdov na ruski obmejni zemlji.

Carigrad 1. Pogajanja, ki jih je bila bolgarska vlada začela v ta namen, da bi se sklenil dogovor s turško vlado za medsebojno nadzorovanje meje, katera pogajanja pa so se pretrgala vsled spremembe bolgarskega ministerstva, so se sedaj zopet pričela. Bolgarska je predložila turški vladi načrt, sloneč na rusko-turški in srbsko-turški mejni konvenciji.

Haag 1. Poročilo I. komisije mirovne konference pravi, da je komisija s ma prišla do prepričanja, da se niti za dobo 5 let ne bi moglo določiti, da se efektivna stanja vojsk ne smejo povšati.

Carigrad 1. Maršal Ghazi Osman paša je obolel. Z ozirom na visoko starost bolnikovo vzbujaja njegovo stanje skrbi.

Bruselj 1. Včerajšnje demonstracije so bile velikanske. Kakih 30.000 ljudij je drviljo po ulicah.

Rim 1. Sodi se, da po včerajšnjih dogodkih pride do razpuščenja zbornice in do novih volitev.

Dunaj 1. V bolnišnici Rudolfshaim je navstal minolo noč ogenj. Nesreča je tem huje, ker so tri osebe zgubile življenje v plamenu.

Št. 485.

Natečaj.

V koperskem šolskem okraju je popolniti mesto učiteljice III. plačilne vrste na trirazredni ljudski šoli sè slovenskim učnim jezikom v Dolini.

Več o tem je čitati v uradnem časopisu »L' Osservatore Triestino«.

C. kr. okrajni šolski svet.

V Kopru, dne 24. junija 1899.

Naznanilo.

V skladišču v ulici Molino a vento št. 3 se kupujejo

cunje bele po 9 gld. stot., polubele po 4 gld. stot., kakor tudi cunje vsake druge vrste po dogovorjeni ceni. Dobavljajo je tudi iz Istre, Dalmacije in s Krasa.

„AGRICOL“

Patent T. 49/1008.

Privilegovano mehko kalijsko milo za uničevanje mrčesov

raztopljivo v mrzli vodi, v raznih krajih Trentina, Istre, Goriške in pri tuk. poljedeljski družbi izkušeno kot uspešno sredstvo z zatiranjem vseh parasitkarnih in kriptogamičnih bolezni in žuželk v obče ki okužujejo trte, sadna drevesa in zelenjad.

Navodilo, kako rabiti »Agricola«, na željo poštnine pristo.

Milarnica

F. Fenderl i dr. v Trstu.

Via Limitanea št. 1.

Zastop in zaloga na Goriškem pri gosp. Frideriku Primas-u v Gorici, Veliki trg 16, na dvorišču; pri Petru Debelich-u v Kopru in Izoli, v Trstu v drogerijah: Bolle, Via Farneto; Cilla, Ponterosso; Cumar, Via Belvedere; Jellersitz, Barriera vecchia; Mizzan, San Giacomo; Ongaro, Via dell'Orologio; Petrone, Via Giulia in Cumar, Opčina.

je najgotovejši in najboljši pripomoček za odstranjenje kurjih očes, debele kože itd. **Uspeh zajamčen!** Samo pristen, če je firma »Franziskus-Apotheke« utisnjena v vsakem obližu. Dobiva se pri izdelovalcu Dunaj, V 2, Schönbrunnerstrasse 107 in v Trstu pri gospodu lekarju I. Serravallo, Piazza del sale. Po pošti proti vpošiljavi 40 kr. dopošlje se franko.

Trnkoczy-jev
oblič za kurja očesa

Cena 35 kr.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poročtvom.

ulica S. Francesco št. 2, II. n.

(Slovanska Citalnica).

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni od zadruga in se obrestujejo po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6%, na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure so: od 9-12 dopoldne in od 3-4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 10-12 dopoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11-12 dopoldne in vsaki četrtek od 3-4 popoldne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Njega svetost

Papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Lapoponi-ju g. lekarnarju G. Piccoli-ju v Ljubljani prisrčno zahvalo za doposlane jim stekleničice

tinkture za želodec

in so njemu z diplomo dne 27. novembra 1897, podelili naslov „dvorni založnik Njihove svetosti“ s pravico v svoji firmi poleg naslova imeti tudi grb Njihove svetosti.

Imenovan zdravnik ter tudi mnogi drugi slaviti profesorji in doktorji zapisujejo boleham Piccoli-jevo želodčno tinkturo, katera krepi želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljenje in telesno odprtje.

Naročila sprejemajo proti pozetju in točno izvršuje

G. Piccoli,

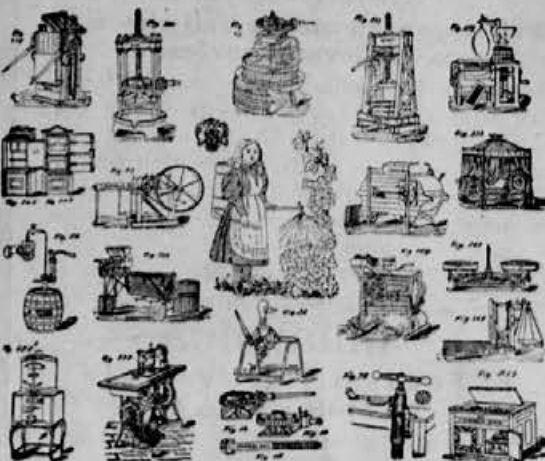
lekarnar pri „Angelu“ v Ljubljani na Dunajski cesti.

Tinkture za želodec pošilja izd. lovatelj v skatljah po 12 stekleničic za gl. 1.26 a. vr., po 24 stekleničic za gl. 2.40, do 36 stekl. za gl. 3.50, po 75 stekl. za gl. 6.50 (poštni paket ne čez 5 kl. težak), pa 110 za gl. 10.30.

Poštno mora plačati p. n. naročnik.

IVAN SCHINDLER

Dunaj, III. Erdbergstr. št. 12.

razpošilja gratis in franko kataloge v slovensko-hrvatskem jeziku z več kakor 300 slikami o vseh vrstah aparatov za stroje, potrebnih predmetih za kmetijstvo, za obrtne in gospodarske namene.

Cene nižje kakor drugod.

Za realno postrežbo se garantira.

Solidne zastopnike se išče

IVAN SCHINDLER

ces. kralj.

privilegirani lastnik

Dunaj, III. Erdbergstr. št. 12

Zanimiv oglas kolesarjem!

kolo iz tovarne

Johann Puch iz Gradca

ustanovitelja industrije za kolesa,

je najbolje kolo sveta

L. Colobig v Trstu,

Via del Torrente števil. 10.

Jedini in glavni zastopnik za:

Trst, Primorsko in Dalmacijo.

Izdelovatelj
M. HRNJAK, lekar

Pozor! pravi **Clavèn** nosi to varstveno znamko

Se kupi v vseh lekarnah in drogerijah

Pozor!! Clavèn je mast!!

1 lonček 60 nč., s pošto 75.

Edino gotovo delujoče sredstvo „CLAVÈN“

s katerim si vsak v 3-5 dneh brez tolačin in za vedno ozdravi kurja očesa, ozeblino, trdo kožo, bradavice, žulji, od znoja vajene noge, ubod bčele, ose, komarja in družega mrčesa.

Razpošilja se samo proti povzetju ali če se pošlje denar naprej. — Prekupovalci dobe velik popust!!

Glavna podružnica za Istru: tek. I. Seravallo, Trst.

Glavna podrž. za Avstro-Ogrosko: tek. A. Winger, Zagreb, Tlica 12. Skladnica v Zagrebu: tek. H. Brodovjin, Posušinski. Varaždin: F. Riedl, Petrinja: V. Parnac, Trst: Seravallo, Budapešta: J. v. Török.

Pomladansko zdravilj

ZDRAVLJENJE KRVI

Čaj „Tiscoceri evet“ (Milleforti).

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodec, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. — Jeden omot za ozdravljenje stane 50 nč. ter se dobiva v odlikovani lekarni PRAXMARER „Al due Mori“ v TRSTU, veliki trg.

Tudi za 50 nč. v markah dopolnje se franko.

Tvrška M. AITE

Via Nuova, ogel ulice S. Lazzaro št. 8.

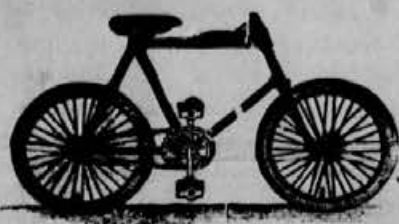
Usojam si naznaniti slavnemu občinstvu in svojim odjemalcem, da sem preskrbel svojo prodajalnico z mnogobrojnim povsem novim blagom po brezkonkurenčnih cenah:

Raznovrstni perkal, moderno risanje, barve garantirane	po 15 nč.
Fini perkal za srajce	24
Oxford, barve garantirane	19
Francozki sateni	28
Piquet, barvan in za ožje	26
Perkalin za podloge vseh barvah	10
Blago močno za podloge vseh barvah	15
Blago za ženske obleke dvojna širina od 23 nč. naprej	
možke obleke širina 150 cm.	90
Alpagasör ni za ženske obleke velik izbor	50
Kotenina	13
bela	21
Navidežno platno	15
Platno čisto laneno	22
za rjuhe dvojna širina	45
Mušolin bel prve vrste	16
Chiffon za srajce	18
Srajce za gospode, velik izbor belih in barvane	90
Srajce za gospe	50
Moderci, zadnji kroj	60

Velik izbor

trakov, šipk, bordur, vezanj, svile in različnih garnitur ter vseh drobnarij za šivilje in modistinje. — Vsprejemajo se naročbe možkih oblek po meri in najnižjih cenah.

Velik izbor blaga za narodne zastave in narodnih trakov po najnižjih cenah.

Svetovna kolesa

amerikanski originali

TRIBUNE IN ARENA

odlikovana v vseh državah na kontinentu radi elegancije, točnosti in vstrajanja, prodaja se izključno le pri glavnem zastopniku

ANTONU SKERL V TRSTU,

Via S. Lazzaro št. 6, nasproti palače Salem.

NB. Navadna kolesa prodajajo se proti 2-letni garanciji, ročaj in pritikline po želji kupca.

Mehanična delavnica

za vsakovrstno popravo koles in šivalnih strojev.

CENE ZMERNE.

CENE ZMERNE.

Vse stroje za poljedelstvo

Vnovič znižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo, škropilnice proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov. Aparate za sumporavanje lozov. Mlatilnice, mlini za žito, stikalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav. — Samoreznice jako lahko za goniti in po zelo zmernih cenah. Stikalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje, prodaja v najboljši izvršitvi

Ig. Heller, Dunaj

Cenike in spričevala zastoj.

II, Praterstrasse.

Iščem zastopnikov! — Čuvati se je ponarejanj!

„THE GRESHAM“ angleško zavarovalno društvo na življenje v Londonu.

Aktiva društva do 31. decembra 1897.	Kron 159.997.579.—
Letno vplačilo premij in obresti do 31. decembra 1897.	28.823.375.—
Izplačana zavarovalnina in obresti od obstanka društva (1848.)	343.860.067.—
V letu 1897. izdanih 7468 polie za glavnicu od	67.331.351.91

Prospekti, ceniki in v obče vse druge informacije dopošljejo se vsakemu na pismeno vprašanje od niže imenovanega zastopstva, katero dopisuje v vseh jezikih.

Glavno zastopstvo v Trstu.

Via del Teatro št. 1, „Tergesteo“ Scala IV.

Iščejo se dobri agentje, zastopniki in potovalci.